

Iskaj vsak tistek in
bejla s poštnino vred ali
v Mariboru s poštni-
njem na dom za celo le-
to 52 D, pol leta 18 D,
šest let 8 D, letva Ju-
goslavije 56 D. Naroč-
nina se pošlje na uprav-
ništvo »Slov. Gospodar-
in« v Mariboru, Koroška
cesta 5. List se do-
pošilja do odpovedi.
Naročnina se plačuje v
naprej. — Telefon inter-
urban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Maribu-
ru, Koroška cesta št. 5.
Rekopisi se ne vračajo.
Upravništvo sprejema
naročnino, inserate in
reklamacije.

Cene inseratov po do-
govoru. Za večkratne
oglasne primeren popust.
Nezaprete reklamacije se
poštine proste.

Cekovni račun poštne-
urada Ljubljana 10.000.
Telefon interurb. št. 113.

42. številka.

MARIBOR, dne 1. oktobra 1925.

59. letnik.

Vstrajajmo v borbi za načela!

Borba, ki jo vodi naša stranka, je načelna. Mi se borimo za načela, ki si jih je izbral in za katere se zavzema naš narod. Drugega cilja naša stranka nikdar ni imela, kakor da dovede program in s tem življenjske zahteve našega naroda do zmage.

Ker je naša borba usmerjena v stvarnem pravcu in ker se vsi osebni oziri in interesi puščajo v nemar, naša stranka ni nikdar zagrešila takega izdajstva nad pravicami slovenskega naroda, kakor demokratska stranka in stranka slovenskih samostojnežev, ki sta glasovali za centralistično ustavo, ali pa hrvatski voditelj Stjepan Radić, ki je zapustil hrvatski federalistični narodni program ter se pridružil krogu centralistov v naši državi.

Slovensko ljudstvo dobro ve, da je borba, ki jo vodi naša stranka, borba za slovenski narod in njegove pravice, in zato ohranjuje zvestobo SLS ter vztraja pod njeno zastavo.

Zbor zastopnikov SLS iz mariborskega okrožja v nedeljo, 20. septembra, v Mariboru je to sijajno dokazal. Vsi delegati so z živahnim odobravanjem potrdili politiko vodstva SLS. Niti eden glas se ni dvignil proti. Vsi so klicali dr. Korošcu in drugim našim poslancem: »Vztrajajte! Mi se borimo z Vami.«

To je bila tako oglasna potrditev politike, ki jo vodi SLS in njen parlamentarni klub v narodni skupščini, da je morala tudi na naše politične nasprotnike napraviti najjačji utis.

In ga je napravila. Vse želje in nade naših političnih protivnikov na razrahljanje, razmazanje in oslavljenje vrst SLS so se izjalovile. Vrste naše stranke so strnjene in drže čvrsto skupaj, kakor pre jn še bolj ko prej. Čim dalje, tem večja in popolnejša je sloga med voditelji stranke in med ljudstvom. To je dejstvo, mimo katerega ne morejo iti naši nasprotniki. Neprijetno je naše neprijateljstvo tudi dirnilo soglasje, s katerim je zbor delegatov potrdil vse temeljne točke strankinega programa. Predvsem to velja o kulturno-političnem programu.

Poslanec dr. Hohnjec je med splošnim odobravanjem zbora delegatov nanovo formuliral ta program ter raztolmačil načela, po katerih se mora urediti šola v naši državi in razmerje države do cerkve.

Glasilu samostojno demokratske stranke, ljubljanskemu »Jutru« ta načela ne ugajajo in zato je takoj po mariborskem shodu napadlo ta program in tudi poslanca dr. Hohnjeca kot tolmača tega programa. To je dokaz, da so samostojni demokratje v istini to, za kar veljajo,

nasprotniki cerkve, njene svobode in njenih življenjskih zahtev.

Po mišljenju naših gospodov liberalcev in njihovih somišljenikov v vrstah Pucelj-Prepeluhovega priveska Radičeve stranke v Sloveniji, bi razmerje med državo in Cerkvijo moralo biti to-le: Država je vir vseh pravic. Druge pravice nimajo ne poedinci ne narod, kakor samo tisto, ki jo njim priznava država. Tudi cerkev ima samo toliko in tiste pravice, katere ji daje država. Država vodi nadoblast nad cerkvijo in njenim delovanjem. Država ima odločilno besedo pri nameščanju škofov, župnikov in katehetov. Država ima kontrolno oblast nad obče- vanjem škofov z rimskim papežem in nad obče- vanjem škofa s svojimi verniki.

Taka naziranja se naravnost protivijo postanku, bistvu in nalogi katoliške cerkve, ki je od Boga ustanovljena popolna družba, da vodi vse ljudi k večnemu zveličanju. Ako hoče katoliška cerkev izvršiti svojo od Boga prejeta nalogo tudi v naši državi, mora biti od državne oblasti neodvisna ter mora imeti neovirano možnost, da vrši svoje zvanje in delovanje, kakor to zahtevajo njena lastna pravila. V tem njenem delu jo država mora podpirati, in to v svoj lasten prid. Najboljše in za naše razmere najpripravnije razmerje med državo in cerkvijo je torej složno sodelovanje med državo in cerkvijo.

To zahtevo dr. Hohnjeca je naša liberalna gospoda hudo zamerila. Pred njenimi očmi biva kot ideal raz- merja med državo in cerkvijo francoska ločitev države od cerkve, ki je pogazila bistvene in neoddatne cerkvene pravice. Državi popolnoma podvržena cerkev brez gmočnih sredstev: to bi bil ideal naših takozvanih svobodomislecev.

Istotako in še bolj odklanjajo gospodje liberalci in svobodomisleci izvajanja dr. Hohnjeca o katoliškem stališču v šolskem vprašanju. Dr. Hohnjec je tozadevno zahtevo naše stranke kratko in jedrnatno izjavil: »Za slovensko katoliško dečo — slovenska katoliška šola!« Pri tem piše ljubljansko »Jutro«: »Ali se more kdo najti, ki v naših razmerah resno vzame to zahtevo?«

Resno jemlje to zahtevo slovensko ljudstvo. Mari- borski shod SLS je to dokazal jasno in sijajno. Sloven- ski starši si svojih pravic nad svojimi otroci ne bodo dali nikdar in od nikogar vzeti, tudi od države ne. Šola je in sme biti samo namestnica familije ter mora mladi- no vzgojevati po načelih in zahtevah staršev. Od tega stališča se slovensko ljudstvo ne da premakniti.

V tem vprašanju vlada popolno soglasje med za- htevalci vseh katoliških narodov. Isti dan, ko je bil v Mariboru zbor delegatov SLS, so se vršila na Dunaju zborovanja katoliških roditeljskih in vzgojnih organi- zacij. Na enem teh zborovanj je 21. septembra govoril

znani dr. Marx, voditelj katoličanov v Nemčiji, ki je bil pri letošnjih volitvah za predsednika republike Nemčije kandidat ne samo katoliškega centra, marveč tudi so- cialnih demokratov, in vseh resničnih demokratov. Dr. Marx je na Dunaju vzkliknil: »Katoliški otroci v kato- liške šole! Hočemo katoliško konfesionalno šolo. Naša obljuba mora biti, da katoliški otroci spadajo v kato- liške šole. Otroci se morajo vzgojiti Bogu v čast in sebi v dobro!«

Ali je to klerikalizem? »Jutro« se dne 25. septembra povrača na izvajanja dr. Hohnjeca ter jih imenuje kle- rikalizem. Ako je to klerikalizem, potem je toliko kle- rikalizem na svetu, kolikor je svestnih katoličanov, ki se zavedajo svojih dolžnosti do Boga, do cerkve in do mla- dine in ki hočejo dobro svojim otrokom.

Kakor našim liberalcem ni po godu naš katoliški program, tako tudi odklanjajo naš slovenski program in zato zavračajo besede dr. Korošca na mariborskem shodu. S tem dokazujejo, koliko jim je do obrambe verskih in narodnih svetinj slovenskega ljudstva. Slo- venski narod pa, ki je tako impozantno izjavil svoje mišljenje na mariborskem shodu, bo svojim načelom dal še učinkovitejši izraz pri volitvah. Mi se držimo na- sveta dr. Korošca: »Vztrajajte!« Mi vztrajamo pri svojih načelih, v borbi za svoj program. In ker vztrajamo, bo- mo tudi zmagali.

Slovenskim prosvetnim kulturnim društvom!

Letos dne 26. novembra obhajamo 125 letnico A. M. Slomškovega rojstva in dne 27. novembra 60 letnico dr. J. E. Krekovega rojstva, dve veliki obletnici tik drugo za drugo, dveh največjih sinov, ljudskih vzgojiteljev in socialnih delavcev v slovenskem rodu. Mali slovenski narod je imel nešteto pesnikov, pisateljev in drugih imenitnih mož, a nikomur ni bil prisojen tako veliča- sten in topel spomin med narodom kakor Slomšku in Kreku. V skoro vsaki slovenski hiši najdeš sliko teh deh mož, kmet in delavec, mešan in izobraženec po- nizno klanjata pred njima svojo glavo; vsakemu Slo- vencu zaigra srce ob njunih imenih.

Dva rodova nas ločita od živega Slomška, dokaj let je že tudi prešlo, odkar je zapustil svoje ljudstvo nepo- zabni Krek, nov rod pa je med tem vstal v našem Slomškovem in Krekovem ljudstvu. Zato ničesar ni ta- ko potrebnega, kakor da v sedanjem času in rodu obno- vimo Slomškovega in Krekovega duha. Na vsej črti bo potem naša mladina zaživela prerono življenje; kajti

Dvignil ga je od tal, zdelo se mu je, da leti z njim po zraku kdo ve kam.

Spet je izgubil zavest.

Čudno — Arnot si je tri glavo, da bi razumel vse te dogodke in jih spravil v zvezo in v red. Divje rjovenje, orjaška bela postava, strah črncev, nerazumljiva re- šitev — vse to mu je šlo trudnih možganih.

Kako da žive duše ni blizu —?

Listje je šušljalo, čul je brenčanje muh in hroščev, na mirjadje jih je moralo biti na samotni livadi, ptičje petje in žvižganje je odmevalo iz pragozda, opice so žlobudrale in vriščale, — vsi ti glasovi so se pomešavali in družili v čudno, neznano, uspavajočo harmonijo, iz vedno večje daljave in se mu je zdelo da prihaja k njemu —

Arnot je utrujen zaspal.

Ko se je zbudil, je ležala dolga senca po trati. Pozno popoldne je že menda bilo.

Spet izprva ni vedel, kaj je z njim. Pa kmalu se je spomnil. Spanec ga je osvežil in misli so se mu raz- bistrile.

Pogledal je krog sebe in zapazil zunaj na trati pred vhodom človeka.

Sedel je, ali pravzaprav čepe slonel na nogah, s hrbtom je bil obrnjen k njemu.

Mogočna pleča je razkazoval neznanec, pleča, ki so pričala o silni moči. Usnjato obleko je nosil. Gola koža na tilniku in na rokah je bila vsa ožgana in rjava od solca.

Arnot je vkljub temu brž spoznal, da je mož belo- kožec. Zahvalil je Boga.

S slabotnim glasom ga je poklical.

Koj se je neznanec obrnil, vstal — kaki mogočni udi, kaka lepa postava, je pomislil Arnot — in stopil k šatoru.

Džungla I. del se dobi v ponatisu v prodajalni Cirilove tiskarne. Cena 18 D, s poštnino 19.50 D.

LISTEK.

„Džungla.“

Roman in afriških pragozdov.

Angleški epikal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

DRUGI DEL.

I.

Kako je Trzan Arnotu življenje rešil.

Poročnik Arnot se je zbudil iz težke nezavesti in pogledal krog sebe.

Ležal je na mehki travi in duhteči praproti, nad njim se je bočil nizek šator iz vejevja. Skozi vhod pri nogah je videl ven na zeleno trato in par korakov dalje se je začela gosta, neprodorna džungla.

Ves slab je bil in zdelan, bolj ko se mu je vračala zavest, huje je čutil po vsem telesu skeleče rane, vsaka kost, vsaka mišica ga je bolela.

Zasukal je glavo, pa v vratu ga je zbodlo, rajši je spet zaprl oči in tiho obležal.

Kje je —? Pri sovražnikih? Pri prijateljih? Kako je prišel sem? To so bile njegove prve misli.

Počasi se mu je vračal spomin.

Da, takole je bilo —. V džunglo so šli, on in Car- penter in četa pomorščakov —. Nad črnce, ki so ugra- bili neko gospodično —. Da, Porter, Ine Porter ji je bilo ime, dobro se je spominjal. Pa kedaj je to bilo —?

Ubogo dekle! Kje je sedaj? Med črnici je ni videl.

Strasna usoda —!

Pa kako je prišel med črnce —?

Ah, da —! Hitel je naprej, njegovi ljudje so za- ostali. Mudilo se mu je. In potem —. Oh, še sedaj ga boli glava —! Strašen udarec je dobil od nekom, od vseh strani so padli nadenj črnici —. To je še videl, pa nič več —.

In nato se je spet zavedel. Divjaško kričanje ga je zbudilo.

Koliko časa je neki minilo od strašnega udarca pa da je spet odprl oči —? Morebiti dan, morebiti dva dni —.

Noč je bila. Krog njega so se gonili črnici v divjem plesu, vpili ter vihteli sulice in nože. Ognji so goreli.

Postavili so ga na noge in vlekli h kolu. Pljuvali so vanj, ga bili s koli, zbadali z noži in sulicami, suvali —. Kamenje je letelo nanj. Da ga niso branili oboroženi črnici, raztrgala bi ga bila podivjana tolpa.

Privezali so ga h kolu. Ostro so mu rezale vezi v meso.

In začel se je strašen prizor, da mu je kri ledenela. Tistikrat je mislil, da je prišla njegova zadnja ura —.

Priporočil je dušo Bogu in sklenil, da umre kakor se spodobi za francoskega vojaka —.

Sulica se mu je zabolila v roko, druga v meča —. In tretja in četrta —. Bliže in bliže so prihajali v divjih skokih —.

Tedaj pa je za njegovim hrbtom zarjavela strašna žival. Še danes mu zveni po ušesu grozni glas —.

Črnici so okameneli, nato pa planili v beg. Črez vrat in nos —. V hipu je bil sam.

Lasje so se mu ježili. Divjaki so ga zapustili, samo da bo še grozovitejšemu sovražniku prišel v kremplje —.

Pa mesto strašnega gorile je stopil predenj mlad belokož orjak, v trenutku so bile prerezane vezi, zdrknil bi bil na tla od slabosti, da ga ni prestrigel neznanec v krepke roke.